

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Одеський державний екологічний університет

«ЗАТВЕРДЖЕНО»
на засіданні вченої ради ОДЕКУ
«___» _____ 20__ р.,
протокол № _____
Голова вченої ради

ПРОЕКТ

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

«Економіка довкілля та природних ресурсів»

(назва)

051 Економіка

(код, найменування спеціальності)

Другий рівень

(рівень вищої освіти)

Одиничний

(тип диплома)

90 кредитів

(обсяг, кредитів ЄКТС)

Магістр з економіки довкілля та природних ресурсів

(повна назва кваліфікації)

(організація, що акредитувала програму, та період акредитації)

Склад: профіль, додатки А, Б, В

Одеса, 2016

Проектна група створена Наказом від 06.04.2016 р. № 81-ОД у складі:

Голова: Арестов С.В. – доцент кафедри економіки природокористування, к. е. н., доцент

Члени: Губанова О.Р. – завідувач кафедри економіки природокористування, д. е. н., професор

Ковальов В.Г. – завідувач кафедри менеджменту природоохоронної діяльності, д. е. н., професор

Андрєєва Н.М. – професор кафедри економіки природкористування, д. е. н., професор

Павленко О.П. – доцент кафедри менеджменту природоохоронної діяльності, к. е. н., доцент

Колонтай С.М. – доцент кафедри менеджменту природоохоронної діяльності, к. е. н., доцент

Бургаз О.А. – голова наукового товариства молодих вчених еколого-економічного факультету, к.геогр.н., доцент

ПРОФІЛЬ ПРОГРАМИ

A	Мета програми	
	Забезпечення підготовки конкурентоспроможних на ринку праці та висококваліфікованих фахівців, які усвідомлюють значущість екологізації виробництва для розвитку економіки, володіють загальними та професійними компетентностями в сфері економіки довкілля та природних ресурсів і здатні оперативно реагувати на нагальні потреби економічних суб'єктів з урахуванням екологічного імперативу.	
B	Характеристика програми	
	<i>Галузь знань</i>	05 Соціальні та поведінкові науки
	<i>Фокус програми</i>	Загальна програма: «Економіка». Акцент робиться на підвищенні рівня економічної компетентності, адаптації та впровадженні в професійну діяльність знань та навичок інтегрованого вирішення завдань з екологізації суспільного розвитку та раціонального використання ресурсів довкілля, що передбачає відповідну зайнятість та можливість подальшої освіти та кар'єрного зростання: здобуття наукового ступеня доктора філософії (PhD) та наукові програми. Спеціалізація: «Економіка довкілля та природних ресурсів». Передбачені поглиблені знання особливостей прояву економіко-екологічних відносин та специфіки дії економічних законів у сфері природокористування.
	<i>Орієнтація програми</i>	Програма професійна прикладна; орієнтується на сучасні наукові дослідження в галузі економічних дисциплін та управління ресурсами довкілля; враховує специфіку роботи організацій, установ та підприємств у сучасних умовах господарювання; спрямована на актуальні спеціалізації, в рамках яких студент визначає професійну та наукову кар'єру; базується на загальновідомих наукових результатах із врахуванням сучасних тенденцій соціо-економіко-екологічного розвитку.
	<i>Особливість програми</i>	Програма розвиває перспективи отримання поглиблених знань з економіки довкілля та природних ресурсів. Виконується в активному дослідницькому середовищі. Окремі модулі програми можуть викладатися англійською мовою.
C	Працевлаштування та продовження освіти	
	<i>Працевлаштування</i>	Магістр з економіки довкілля та природних

	ресурсів може обіймати такі посади в державному і приватному секторах: експерт з питань формування державних та регіональних програм еколого-економічного розвитку; фахівець з дослідження еколого-економічної ситуації в регіоні; фахівець державної еколого-економічної служби; економіст з прогнозування розвитку національної економіки; радник з еколого-економічних питань у держадміністраціях та організаціях; економічний радник з еколого-економічних питань; консультант з економічних та екологічних питань в організаціях та науково-дослідних установах; фахівець з стратегічного управління проектами та державними програмами; експерт міжнародних, державних та регіональних еколого-економічних проектів; фахівець з індикативного планування; фахівець з еколого-економічного моніторингу; консультант з питань економічної та екологічної безпеки; консультант з питань екологічно збалансованого розвитку економіки.
<i>Продовження освіти</i>	Можливість навчання за програмою третього освітнього рівня за галуззю знань, що узгоджується з отриманим дипломом магістра або є суміжною (докторські освітньо-наукові програми вищої освіти), а також здобуття другої вищої освіти магістерського рівня за спорідненою галуззю, що розширює перспективи професійної кар'єри.
D	Стиль викладання
<i>Підходи до викладання та навчання</i>	Студентоцентроване, проблемно-орієнтоване навчання, ініціативне самонавчання. Лекційні заняття мають інтерактивний науково-пізнавальний характер. Практичні - проводяться в малих групах, поширеними є кейс-метод, ситуаційні завдання, ділові ігри, підготовка презентацій з використанням сучасних програмних засобів. Навчально-методичне забезпечення самостійної роботи здійснюється через використання електронних підручників та методичних вказівок. Акцент робиться на особистому саморозвитку, груповій роботі, вмінні презентувати результати навчання, що сприятиме формуванню розуміння потреби й готовності до продовження самоосвіти протягом життя.
<i>Система оцінювання</i>	Поточне опитування, модульний тестовий контроль, презентації окремих тем теоретичного курсу, есе, курсові проекти (роботи), звіти з практики.

Підсумковий контроль – екзамен/залік. Підсумкова атестація – захист магістерської роботи.

Е

Програмні компетентності

Загальні

- здатність вільно користуватися іноземними мовами як засобом професійного спілкування, володіння навичками публічної і наукової мови;
- здатність приймати рішення в складних і непередбачуваних умовах і готовність нести за них відповідальність, зокрема, у нестандартних ситуаціях;
- здатність удосконалювати і розвивати свій інтелектуальний та загальнокультурний рівень;
- здатність захищати об'єкти інтелектуальної власності та брати участь в комерціалізації прав на неї.

Фахові

- здатність визначати екологічно обґрунтовані пріоритети соціально-економічного розвитку суспільства й використовувати основні економічні закономірності та механізми управління процесами ресурсокористування з урахуванням екологічного фактору;
- здатність аналізувати економіко-екологічні процеси, обґрунтовувати проведення еколого-економічної оцінки діяльності підприємства;
- здатність розробляти варіанти управлінських рішень і обґрунтовувати їх вибір на основі критеріїв соціально-економічної та екологічної ефективності, оцінювати ефективність інноваційно-інвестиційних проектів, враховуючи чинник невизначеності;
- здатність розробляти стратегії поведінки економічних агентів на різних ринках та готувати аналітичні матеріали для оцінювання заходів у сфері економічної політики та прийняття рішень на макрорівні;
- здатність аналізувати і використовувати різні джерела інформації для проведення економічних розрахунків, оцінювання результатів господарювання на мікрорівні;
- здатність до аналізу економічних процесів, розуміння принципів розвитку економіки та суспільства, побудови та застосування моделей прогнозування, оптимізації та планування економічної діяльності;
- здатність виявляти, аналізувати та розв'язувати фінансово-економічні та господарські проблеми фірми, використовувати ринкові та адміністративні механізми управління її розвитком в умовах ринкової економіки;
- здатність користуватися нормативно-правовою документацією для здійснення легітимного вибору господарських рішень з урахуванням екологічного чиннику;
- здатність розробляти та приймати управлінські рішення щодо регулювання й оптимізації впливу організації на довкілля, проводити процедуру екологічного аудиту різних напрямів

	<p>діяльності господарських суб'єктів;</p> <ul style="list-style-type: none"> • здатність до аналізу економічних процесів, розуміння принципів розвитку «зеленої» економіки, планування та організації підприємницької діяльності на засадах ресурсозбереження; • здатність аналізувати та оцінювати ефективність економіко-екологічних результатів рекреаційно-туристичного природокористування; • здатність сприймати економічні, соціальні та екологічні цілі та завдання держави як єдину систему; • здатність до планування, організації та здійснення природоохоронної діяльності, оцінювання ефективності та результативності існуючих систем екологічного управління; • здатність до аналізу причин виникнення екологічних проблем та умов забезпечення сталого природокористування; • здатність аналізувати, оцінювати та прогнозувати ефективність ресурсозберігаючих заходів, спрямованих на забезпечення сталого розвитку підприємств, організацій.
F	<p style="text-align: center;">Програмні результати навчання</p> <p>PO11. Досягнення рівня знань, який забезпечить можливість спілкуватись іноземною мовою за економіко-екологічною тематикою, проводити обговорення проблем загальнонаукового та професійно орієнтованого характеру.</p> <p>PO12. Набути мовних вмінь на основі сформованих знань, оволодіти комунікативними навичками для розуміння фахової англійської усної та письмової інформації, представлення результатів проведеного дослідження науковому співтовариству у вигляді статті або доповіді.</p> <p>PO21. Знати про загальні закономірності виникнення і розвитку небезпек, надзвичайних ситуацій, їх властивості, можливий вплив на життя і здоров'я людини, основні положення з організації охорони праці.</p> <p>PO22. Уміти аналізувати і оцінювати потенційні небезпеки, визначати шляхи запобігання та усунення їх дії на людину, вміти розслідувати нещасні випадки на виробництві; оцінювати стійкість роботи об'єктів господарської діяльності в умовах НС, розробляти та впроваджувати систему заходів і засоби захисту працівників, населення та територій від наслідків природних та техногенних НС.</p> <p>PO31. Знати психологічні особливості діяльності та особистості студентів, студентських груп та керівництва ними, психологічну сутність навчально-виховного процесу у вищій школі, психологічний зміст реформування вищої освіти на сучасному етапі, шляхи підвищення розвивального ефекту та ефективності навчально-виховного процесу у ВНЗі, психологічні особливості позанавчальної виховної роботи з студентством, психологічні особливості діяльності та особистості викладача вищої школи.</p> <p>PO32. Вміти аналізувати літературу з проблем навчання у вищій школі, сучасних шляхів підвищення й оптимізації його розвивального ефекту,</p>

	<p>аналізувати психологічний зміст та спрямованість різних форм навчального процесу у вищій школі, проводити самостійні дослідження індивідуально-психологічних властивостей, мотивації, особливостей поведінки особистості, узагальнювати їх результати та робити психолого-педагогічні висновки, моделювати та розв'язувати типові психологічні ситуації, які виникають у професійній діяльності та повсякденному житті.</p>
	<p>PO41. Знати науково-теоретичні й практичні положення про право інтелектуальної власності і його правові інститути, особливості правового регулювання, основні міжнародно-правові акти, норми Цивільного кодексу України, законів та інших нормативно-правових актів, що регулюють правовідносини у сфері інтелектуальної власності, порядок їх застосування, закріплення та правовий захист особистих немайнових і майнових прав на об'єкти права інтелектуальної власності, спеціальну науково-методичну та іншу юридичну літературу</p> <p>PO42. Вміти правильно визначати види об'єктів і суб'єктів права інтелектуальної власності, забезпечувати юридичне оформлення відповідних прав, тлумачити та застосовувати нормативно-правові акти, судову практику з метою прийняття обґрунтованих рішень у спірних відносинах, що виникають у процесі використання результатів права інтелектуальної власності, та її захисту.</p>
	<p>PO51. Знати класифікаційні ознаки природних факторів та процесів антропогенного впливу на природу, основні методичні підходи до економічної оцінки природних ресурсів, основи платного природокористування в Україні, механізм формування кадастрів природних ресурсів, основні проблеми власності на природні ресурси та підходи до їх вирішення, сучасні тенденції та проблеми ресурсовикористання в Україні і світі, теоретико-методологічні засади природокористування.</p> <p>PO52. Вміти здійснювати економічну оцінку природних ресурсів із застосуванням існуючої методичної бази, розраховувати платежі суб'єктів господарювання за використання природних ресурсів, погіршення їх якості, забруднення тощо, складати кадастри природних ресурсів, визначати соціо-еколого-економічну ефективність ресурсовикористання на основі системи відповідних показників, здійснювати регіональний аналіз ефективності ресурсовикористання, визначати найбільш перспективні шляхи й заходи ресурсозбереження для конкретних суб'єктів господарювання та їх соціо-еколого-економічну ефективність, забезпечувати організаційний супровід таких заходів.</p>
	<p>PO61. Знати теоретичні та методичні засади проведення еколого-економічного аналізу в межах основних складових господарського механізму підприємств, які пов'язані з природокористуванням, основні методичні підходи до проведення комплексного еколого-економічного аналізу, структуру еколого-економічних показників виробництва, основні засади еколого-економічного аналізу використання виробничих ресурсів.</p> <p>PO62. Вміти виявляти виробничі резерви, які спрямовані на підвищення рівня екологізації виробництва, якості (екологічності) промислової продукції, а також покращання стану довкілля, визначати екологічну та економічну ефективність природоохоронних заходів, багатоцільових інвестиційних проектів, здійснювати побудову детермінованих факторних</p>

	<p>моделей щодо залежності кінцевих виробничих економічних результатів господарської діяльності від екологічних показників (факторів).</p>
	<p>PO71. Знати основні теоретичні положення складання бізнес-плану, класифікацію бізнес-планів та видів планування на підприємстві, види проектів та їх призначення, перелік основних робіт щодо складання бізнес-плану.</p> <p>PO72. Вміти проводити дослідження та відбір показників для складання бізнес-плану, використовуючи існуючі методи планування, аналізувати результати досліджень, використовувати їх для оптимізації фінансово-економічного стану підприємства, розробляти оперативні плани організацій та підприємств, скласти бізнес-план підприємства та проекту.</p>
	<p>PO81. Знати закономірності функціонування сучасної економіки на макрорівні, основні результати новітніх досліджень, опублікованих в провідних наукових журналах з проблем макроекономіки, сучасні програмні продукти, необхідні для вирішення економіко-статистичних завдань макросередовища</p> <p>PO82. Вміти застосовувати сучасний математичний інструментарій для вирішення змістовних економічних завдань, формувати прогностичні оцінки розвитку конкретних економічних процесів на макрорівні</p>
	<p>PO91. Знати закономірності функціонування сучасної економіки на мікрорівні, основні результати новітніх досліджень, опублікованих в провідних наукових журналах з проблем мікроекономіки, сучасні програмні продукти, необхідні для вирішення економіко-статистичних завдань мікросередовища.</p> <p>PO92. Вміти використовувати сучасний математичний інструментарій для вирішення змістовних економічних завдань, формувати прогностичні оцінки розвитку конкретних економічних процесів на мікрорівні.</p>
	<p>PO101. Знати основні результати новітніх досліджень, опублікованих в провідних наукових журналах з проблем економіки, сучасні методи економетричного аналізу, програмні продукти, необхідні для вирішення економіко-статистичних завдань.</p> <p>PO102. Вміти використовувати сучасний математичний інструментарій для вирішення змістовних економічних задач, застосовувати сучасне програмне забезпечення при розв'язанні статистичних та економетричних задач..</p>
	<p>PO111. Знати систему факторів функціонування та розвитку фірми, закономірності здійснення виробничих процесів, особливості реалізації економічних відносин, методи оцінки витрат і результатів господарської діяльності, способи мотиваційного впливу, що забезпечують ефективне господарювання.</p> <p>PO112. Вміти здійснювати розрахунки витрат фірми, собівартості продукції та послуг, рівня рентабельності та ефективності капіталовкладень, визначати ціну виробленої продукції та послуг. організувати ефективне використання матеріальних, трудових, фінансових, інвестиційних та інформаційних ресурсів фірми, оцінювати результати діяльності фірми за фінансово-економічними показниками, обґрунтовувати способи реалізації мотиваційного впливу на персонал фірми.</p>
	<p>PO121. Знати сутність правового механізму регулювання екологічних відносин та особливостей еколого-правової норми, засади правового</p>

	<p>механізму нормування якості навколишнього природного середовища, поняття та зміст права власності на природні ресурси та екологічні вимоги щодо їх використання, сутність поняття екологічного правопорушення та екологічної відповідальності.</p> <p>PO122. Вміти відрізнити екологічні правові відносини від інших відносин, що виникають у суспільному житті, використовувати чинне екологічне законодавство для розширення свого правового кругозору, правової культури та вирішення питань, що виникають у практичній діяльності.</p>
	<p>PO131. Знати теоретичні положення, методологічні та нормативно-правові основи екологічного менеджменту, принципи, форми та методи екологічного менеджменту, типи, характерні риси, сфери дії, цілі, функції та послідовність проведення екоаудиту, вимоги до підприємства як учасника системи екоменеджменту</p> <p>PO132. Вміти розробляти структуру системи екологічного менеджменту підприємства (організації) з визначенням функціональної підзвітності та відповідальності за виконання екологічних задач, визначати екологічні аспекти діяльності підприємства (організації), встановлювати пріоритети та розробляти програми екологічних дій.</p>
	<p>PO141. Знати сутність «зеленої» економіки, основні тенденції, проблеми та перспективи використання інструментів «зеленої» економіки, особливості ринку «зелених» товарів та послуг.</p> <p>PO142. Вміти охарактеризувати основні сегменти «зеленої» економіки, оцінювати ефективність ведення «зеленого» бізнесу, розробляти конкурентні пропозиції щодо виробництва (просування) екологічно чистих продуктів.</p>
	<p>PO151. Знати принципи рекреаційно-туристичного природокористування, концепції сталого розвитку рекреаційно-туристичної галузі, методи оцінки рекреаційно-туристичного потенціалу території та економіко-екологічної ефективності його використання.</p> <p>PO152. Вміти аналізувати економічні і екологічні чинники розвитку рекреаційно-туристичного бізнесу, розраховувати рекреаційно-туристичний потенціал території та оцінювати ефективність його використання.</p>
	<p>PO161. Знати сутність та теоретичні засади планування екологічної політики, її еволюцію та інструментарій, особливості реалізації екологічної політики в Україні та окремих регіонах.</p> <p>PO162. Вміти здійснювати економічну та екологічну оцінку ситуації з метою прийняття екологічних рішень, застосовувати екологічні та політичні інструменти реалізації завдань екологічної політики.</p>
	<p>PO171. Знати методологію системно-екологічного підходу, принципи та засади обґрунтування прийняття екологічно аргументованих управлінських рішень.</p> <p>PO172. Вміти оцінювання вплив господарської діяльності на довкілля, діагностувати екологічні проблеми та розробляти типові природоохоронні заходи, визначати ступень антропогенного навантаження на території.</p>
	<p>PO181. Знати концепції виникнення екологічних проблем та засоби їх вирішення на глобальному, національному, регіональному та локальному рівнях господарювання, причини та наслідки антропогенної трансформації навколишнього середовища.</p>

	<p>PO182. Вміти аналізувати вплив соціально-економічних умов на специфіку взаємовідносин в системі «суспільство-навколишнє середовище», розробляти рекомендації щодо скорочення негативного впливу на об'єкти навколишнього середовища, використовувати методичні підходи до розрахунку економічних збитків від забруднення довкілля.</p>
	<p>PO191. Знати принципи, фактори, напрями та мотиваційні засади ресурсозбереження в умовах сучасного виробництва, методики оцінки економічної ефективності ресурсозберігаючих заходів з урахуванням соціальних та економічних факторів, принципи та еколого-економічний інструментарій управління ресурсозбереженням.</p> <p>PO192. Вміти аналізувати ступінь раціональності використання ресурсів на підприємстві та обирати оптимальні варіанти здійснення ресурсозберігаючих заходів з попередньою оцінкою їх соціо-еколого-економічної ефективності, формувати систему мотивації впровадження ресурсозберігаючих заходів на підприємстві, визначати напрями ресурсозбереження та шляхи їх реалізації на різних рівнях господарювання.</p>

**МАТРИЦЯ ЗВ'ЯЗКУ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ТА
РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ**

Компетентності		Результати навчання	
Код	Опис	Опис	Код
Загальні			
КО1	Здатність вільно користуватися іноземними мовами як засобом професійного спілкування, володіння навичками публічної і наукової мови	Досягнення рівня знань, який забезпечить можливість спілкуватись іноземною мовою за економіко-екологічною тематикою, проводити обговорення проблем загальнонаукового та професійно орієнтованого характеру.	PO11
		Набути мовних вмінь на основі сформованих знань, оволодіти комунікативними навичками для розуміння фахової англomовної усної та письмової інформації, представлення результатів проведеного дослідження науковому співтовариству у вигляді статті або доповіді.	PO12
КО2	Здатність приймати рішення в складних і непередбачуваних умовах і готовність нести за них відповідальність, зокрема, у нестандартних ситуаціях	Знати про загальні закономірності виникнення і розвитку небезпек, надзвичайних ситуацій, їх властивості, можливий вплив на життя і здоров'я людини, основні положення з організації охорони праці.	PO21
		Уміти аналізувати і оцінювати потенційні небезпеки, визначати шляхи запобігання та усунення їх дії на людину, вміти розслідувати нещасні випадки на виробництві; оцінювати стійкість роботи об'єктів господарської діяльності в умовах НС, розробляти та впроваджувати систему заходів і засоби захисту працівників, населення та територій від наслідків природних та техногенних НС.	PO22
КО3	Здатність удосконалювати і розвивати свій інтелектуальний та загальнокультурний рівень	Знати психологічні особливості діяльності та особистості студентів, студентських груп та керівництва ними, психологічну сутність навчально-виховного процесу у вищій школі, психологічний зміст реформування вищої освіти на сучасному етапі, шляхи підвищення розвивального ефекту та ефективності навчально-виховного процесу у ВНЗі, психологічні особливості позанавчальної виховної роботи з студентством, психологічні особливості діяльності та особистості викладача вищої школи.	PO31
		Вміти аналізувати літературу з проблем навчання у вищій школі, сучасних шляхів підвищення й оптимізації його розвивального ефекту, аналізувати психологічний зміст та спрямованість різних форм навчального процесу у вищій школі, проводити самостійні дослідження індивідуально-психологічних властивостей,	PO32

		мотивації, особливостей поведінки особистості, узагальнювати їх результати та робити психолого-педагогічні висновки, моделювати та розв'язувати типові психологічні ситуації, які виникають у професійній діяльності та повсякденному житті.	
КО4	Здатність захищати об'єкти інтелектуальної власності та брати участь в комерціалізації прав на неї	Знати науково-теоретичні й практичні положення про право інтелектуальної власності і його правові інститути, особливості правового регулювання, основні міжнародно-правові акти, норми Цивільного кодексу України, законів та інших нормативно-правових актів, що регулюють правовідносини у сфері інтелектуальної власності, порядок їх застосування, закріплення та правовий захист особистих немайнових і майнових прав на об'єкти права інтелектуальної власності, спеціальну науково-методичну та іншу юридичну літературу.	PO41
		Вміти правильно визначати види об'єктів і суб'єктів права інтелектуальної власності, забезпечувати юридичне оформлення відповідних прав, тлумачити та застосовувати нормативно-правові акти, судову практику з метою прийняття обґрунтованих рішень у спірних відносинах, що виникають у процесі використання результатів права інтелектуальної власності, та її захисту.	PO42
Фахові обов'язкові			
КО5	Здатність визначати екологічно обґрунтовані пріоритети соціально-економічного розвитку суспільства й використовувати основні економічні закономірності та механізми управління процесами ресурсокористування з урахуванням екологічного фактору	Знати класифікаційні ознаки природних факторів та процесів антропогенного впливу на природу, основні методичні підходи до економічної оцінки природних ресурсів, основи платного природокористування в Україні, механізм формування кадастрів природних ресурсів, основні проблеми власності на природні ресурси та підходи до їх вирішення, сучасні тенденції та проблеми ресурсовикористання в Україні і світі, теоретико-методологічні засади природокористування.	PO51
		Вміти здійснювати економічну оцінку природних ресурсів із застосуванням існуючої методичної бази, розраховувати платежі суб'єктів господарювання за використання природних ресурсів, погіршення їх якості, забруднення тощо, складати кадастри природних ресурсів, визначати соціо-еколого-економічну ефективність ресурсовикористання на основі системи відповідних показників, здійснювати регіональний аналіз ефективності ресурсовикористання, визначити найбільш перспективні шляхи й заходи ресурсозбереження для конкретних суб'єктів господарювання та їх соціо-еколого-економічну ефективність, забезпечувати організаційний супровід таких заходів.	PO52
КО6	Здатність аналізувати	Знати теоретичні та методичні засади проведення еколого-економічного аналізу в межах основних складових господарського механізму підприємств, які пов'язані з	PO61

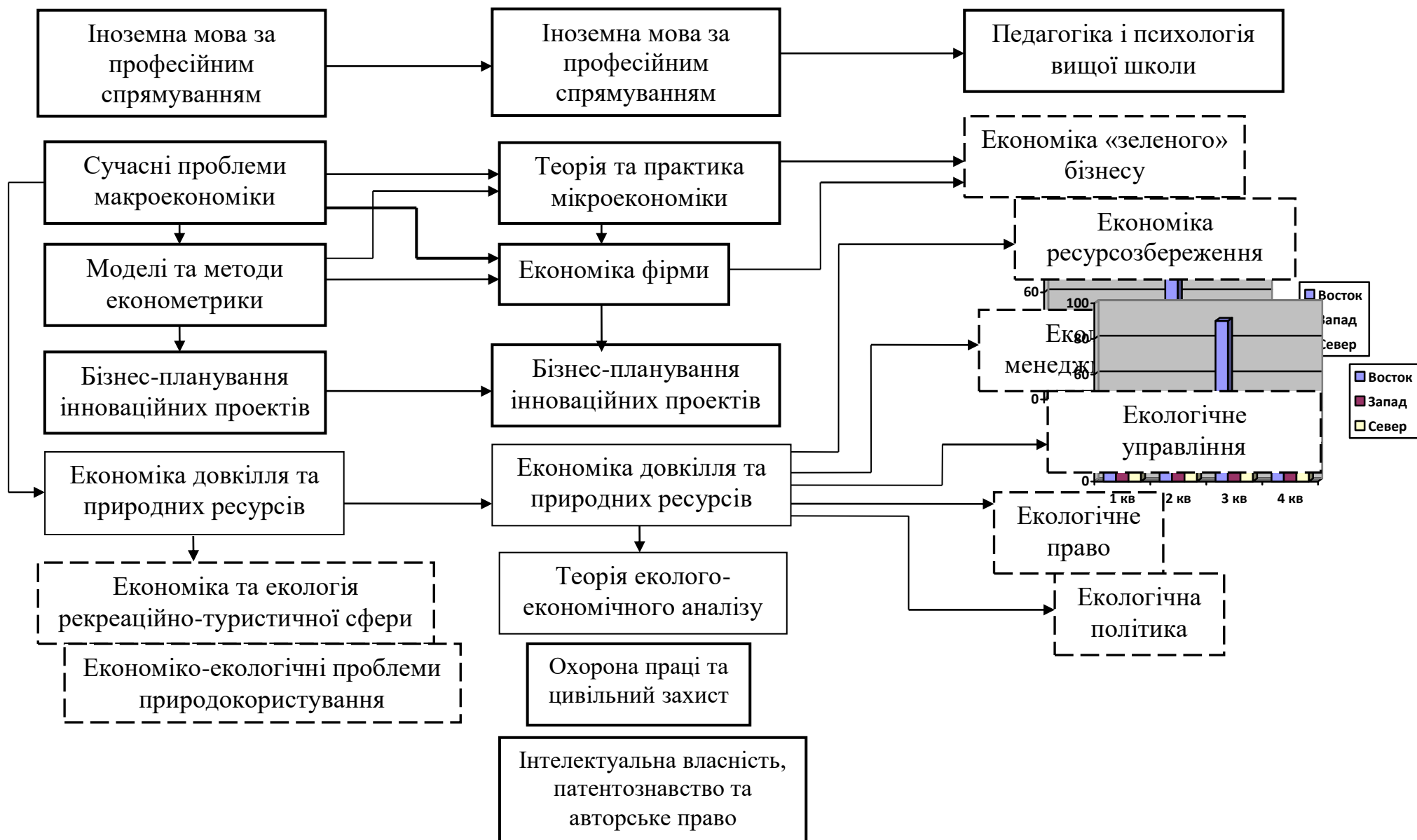
	економіко-екологічні процеси, обґрунтувати проведення еколого-економічної оцінки діяльності підприємства	<p>природокористуванням, основні методичні підходи до проведення комплексного еколого-економічного аналізу, структуру еколого-економічних показників виробництва, основні засади еколого-економічного аналізу використання виробничих ресурсів.</p> <p>Вміти виявляти виробничі резерви, які спрямовані на підвищення рівня екологізації виробництва, якості (екологічності) промислової продукції, а також покращання стану довкілля, визначати екологічну та економічну ефективність природоохоронних заходів, багатоцільових інвестиційних проектів, здійснювати побудову детермінованих факторних моделей щодо залежності кінцевих виробничих економічних результатів господарської діяльності від екологічних показників (факторів).</p>	PO62
КО7	Здатність розробляти варіанти управлінських рішень і обґрунтувати їх вибір на основі критеріїв соціально-економічної та екологічної ефективності, оцінювати ефективність інноваційно-інвестиційних проектів, враховуючи чинник невизначеності	<p>Знати основні теоретичні положення складання бізнес-плану, класифікацію бізнес-планів та видів планування на підприємстві, види проектів та їх призначення, перелік основних робіт щодо складання бізнес-плану.</p> <p>Вміти проводити дослідження та відбір показників для складання бізнес-плану, використовуючи існуючі методи планування, аналізувати результати досліджень, використовувати їх для оптимізації фінансово-економічного стану підприємства, розробляти оперативні плани організацій та підприємств, складати бізнес-план підприємства та проекту.</p>	PO71 PO72
КО8	Здатність розробляти стратегії поведінки економічних агентів на різних ринках та готувати аналітичні матеріали для оцінювання заходів у сфері економічної політики та прийняття рішень на макrorівні	<p>Знати закономірності функціонування сучасної економіки на макrorівні, основні результати новітніх досліджень, опублікованих в провідних наукових журналах з проблем макроекономіки, сучасні програмні продукти, необхідні для вирішення економіко-статистичних завдань макросередовища.</p> <p>Вміти застосовувати сучасний математичний інструментарій для вирішення змістовних економічних завдань, формувати прогнози оцінки розвитку конкретних економічних процесів на макrorівні</p>	PO81 PO82
КО9	Здатність аналізувати і використовувати різні	Знати закономірності функціонування сучасної економіки на мікрорівні, основні результати новітніх досліджень, опублікованих в провідних наукових журналах з проблем мікроекономіки, сучасні програмні продукти, необхідні для вирішення	PO91

	джерела інформації для проведення економічних розрахунків, оцінювання результатів господарювання на мікрорівні	економіко-статистичних завдань мікросередовища. Вміти використовувати сучасний математичний інструментарій для вирішення змістовних економічних завдань, формувати прогностичні оцінки розвитку конкретних економічних процесів на мікрорівні.	PO92
KO10	Здатність до аналізу економічних процесів, розуміння принципів розвитку економіки та суспільства, побудови та застосування моделей прогнозування, оптимізації та планування економічної діяльності	Знати основні результати новітніх досліджень, опублікованих в провідних наукових журналах з проблем економіки, сучасні методи економетричного аналізу, програмні продукти, необхідні для вирішення економіко-статистичних завдань.	PO101
		Вміти використовувати сучасний математичний інструментарій для вирішення змістовних економічних задач, застосовувати сучасне програмне забезпечення при розв'язанні статистичних та економетричних задач..	PO102
KO11	Здатність виявляти, аналізувати та розв'язувати фінансово-економічні та господарські проблеми фірми, використовувати ринкові та адміністративні механізми управління її розвитком в умовах ринкової економіки	Знати систему факторів функціонування та розвитку фірми, закономірності здійснення виробничих процесів, особливості реалізації економічних відносин, методи оцінки витрат і результатів господарської діяльності, способи мотиваційного впливу, що забезпечують ефективне господарювання.	PO111
		Вміти здійснювати розрахунки витрат фірми, собівартості продукції та послуг, рівня рентабельності та ефективності капіталовкладень, визначати ціну виробленої продукції та послуг. організувати ефективне використання матеріальних, трудових, фінансових, інвестиційних та інформаційних ресурсів фірми, оцінювати результати діяльності фірми за фінансово-економічними показниками, обґрунтовувати способи реалізації мотиваційного впливу на персонал фірми.	PO112
Фахові вибірккові			
KO12	Здатність користуватися нормативно-правовою документацією для здійснення легітимного вибору господарських рішень з урахуванням екологічного чиннику	Знати сутність правового механізму регулювання екологічних відносин та особливостей еколого-правової норми, засади правового механізму нормування якості навколишнього природного середовища, поняття та зміст права власності на природні ресурси та екологічні вимоги щодо їх використання, сутність поняття екологічного правопорушення та екологічної відповідальності.	PO121
		Вміти відрізняти екологічні правові відносини від інших відносин, що виникають у суспільному житті, використовувати чинне екологічне законодавство для розширення свого правового кругозору, правової культури та вирішення питань, що виникають у практичній діяльності.	PO122

K013	Здатність розробляти та приймати управлінські рішення щодо регулювання й оптимізації впливу організації на довкілля, проводити процедуру екологічного аудиту різних напрямів діяльності господарських суб'єктів	Знати теоретичні положення, методологічні та нормативно-правові основи екологічного менеджменту, принципи, форми та методи екологічного менеджменту, типи, характерні риси, сфери дії, цілі, функції та послідовність проведення екоаудиту, вимоги до підприємства як учасника системи екоменеджменту.	PO131
		Вміти розробляти структуру системи екологічного менеджменту підприємства (організації) з визначенням функціональної підзвітності та відповідальності за виконання екологічних задач, визначати екологічні аспекти діяльності підприємства (організації), встановлювати пріоритети та розробляти програми екологічних дій.	PO132
K014	Здатність до аналізу економічних процесів, розуміння принципів розвитку «зеленої» економіки, планування та організації підприємницької діяльності на засадах ресурсозбереження	Знати сутність «зеленої» економіки, основні тенденції, проблеми та перспективи використання інструментів «зеленої» економіки, особливості ринку «зелених» товарів та послуг.	PO141
		Вміти охарактеризувати основні сегменти «зеленої» економіки, оцінювати ефективність ведення «зеленого» бізнесу, розробляти конкурентні пропозиції щодо виробництва (просування) екологічно чистих продуктів.	PO142
K015	Здатність аналізувати та оцінювати ефективність економіко-екологічних результатів рекреаційно-туристичного природокористування	Знати принципи рекреаційно-туристичного природокористування, концепції сталого розвитку рекреаційно-туристичної галузі, методи оцінки рекреаційно-туристичного потенціалу території та економіко-екологічної ефективності його використання.	PO151
		Вміти аналізувати економічні і екологічні чинники розвитку рекреаційно-туристичного бізнесу, розраховувати рекреаційно-туристичний потенціал території та оцінювати ефективність його використання.	PO152
K016	Здатність сприймати економічні, соціальні та екологічні цілі та завдання держави як єдину систему	Знати сутність та теоретичні засади планування екологічної політики, її еволюцію та інструментарій, особливості реалізації екологічної політики в Україні та окремих регіонах.	PO161
		Вміти здійснювати економічну та екологічну оцінку ситуації з метою прийняття екологічних рішень, застосовувати екологічні та політичні інструменти реалізації завдань екологічної політики.	PO162
K017	Здатність до планування, організації та здійснення природоохоронної	Знати методологію системно-екологічного підходу, принципи та засади обґрунтування прийняття екологічно аргументованих управлінських рішень.	PO171
		Вміти оцінювання вплив господарської діяльності на довкілля, діагностувати	PO172

	діяльності, оцінювання ефективності та результативності існуючих систем екологічного управління	екологічні проблеми та розробляти типові природоохоронні заходи, визначати ступень антропогенного навантаження на території.	
K018	Здатність до аналізу причин виникнення екологічних проблем та умов забезпечення сталого природокористування	Знати концепції виникнення екологічних проблем та засоби їх вирішення на глобальному, національному, регіональному та локальному рівнях господарювання, причини та наслідки антропогенної трансформації навколишнього середовища.	PO181
		Вміти аналізувати вплив соціально-економічних умов на специфіку взаємовідносин в системі «суспільство-навколишнє середовище», розробляти рекомендації щодо скорочення негативного впливу на об'єкти навколишнього середовища, використовувати методичні підходи до розрахунку економічних збитків від забруднення довкілля.	PO182
K019	Здатність аналізувати, оцінювати та прогнозувати ефективність ресурсозберігаючих заходів, спрямованих на забезпечення сталого розвитку підприємств, організацій	Знати принципи, фактори, напрями та мотиваційні засади ресурсозбереження в умовах сучасного виробництва, методики оцінки економічної ефективності ресурсозберігаючих заходів з урахуванням соціальних та економічних факторів, принципи та еколого-економічний інструментарій управління ресурсозбереженням.	PO191
		Вміти аналізувати ступінь раціональності використання ресурсів на підприємстві та обирати оптимальні варіанти здійснення ресурсозберігаючих заходів з попередньою оцінкою їх соціо-еколого-економічної ефективності, формувати систему мотивації впровадження ресурсозберігаючих заходів на підприємстві, визначати напрями ресурсозбереження та шляхи їх реалізації на різних рівнях господарювання.	PO192

ЛОГІЧНА ПОСЛІДОВНІСТЬ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН
ОПП зі спеціальності 051 «Економіка» (спеціалізація «Економіка довкілля та природних ресурсів»)

ОПИС ВИБІРКОВИХ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

ЕКОНОМІКА ТА ЕКОЛОГІЯ РЕКРЕАЦІЙНО-ТУРИСТИЧНОЇ СФЕРИ

Передбачуваний лектор (викладач) - Бунякова Ю.Я., к.геогр.н., доцент

Семестр(рік) навчання - 1

Загальний обсяг у кредитах ЄКТС - 4

Кількість годин на тиждень – 2 год. (лекції), 1 год. (практичні заняття)

Мова навчання - українська

Знання:

- принципів рекреаційно-туристичного природокористування;
- концепції сталого розвитку рекреаційно-туристичної галузі;
- методів оцінки рекреаційно-туристичного потенціалу території та економіко-екологічної ефективності його використання;

Уміння:

- аналізувати економічні і екологічні чинники розвитку рекреаційно-туристичного бізнесу;
- розрахувати рекреаційно-туристичний потенціал території;
- оцінити ефективність використання курортно-рекреаційного потенціалу.

Навички:

- проведення оцінки інвестиційної привабливості рекреаційно-туристичного потенціалу території;
- здійснення оцінки рекреаційного навантаження та рекреаційної місткості території.

ЕКОНОМІКО-ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ

Передбачуваний лектор (викладач) - Бунякова Ю.Я., к.геогр.н., доцент

Семестр(рік) навчання - 1

Загальний обсяг у кредитах ЄКТС - 4

Кількість годин на тиждень – 2 год. (лекції), 1 год. (практичні заняття)

Мова навчання - українська

Знання:

- концепції виникнення екологічних проблем та засобів їх вирішення на глобальному, національному, регіональному та локальному рівнях господарювання;
- причин та наслідків антропогенної трансформації навколишнього середовища

Уміння:

- аналізувати вплив соціально-економічних умов на специфіку взаємовідносин в системі «суспільство-навколишнє середовище».

Навички:

- розробки рекомендацій щодо скорочення негативного впливу на об'єкти навколишнього середовища;
- використання методичних підходів до розрахунку економічних збитків від забруднення довкілля.

ЕКОНОМІКА «ЗЕЛЕНОГО» БІЗНЕСУ

Передбачуваний лектор (викладач) - Дем'яненко С.Г., к.еко.н., доцент

Семестр(рік) навчання - 3

Загальний обсяг у кредитах ЄКТС - 2

Кількість годин на тиждень – 2 год. (лекції), 1 год. (практичні заняття)

Мова навчання - українська

Знання:

- сутності «зеленої» економіки;
- основних тенденцій, проблем та перспектив використання інструментів «зеленої» економіки;
- особливостей ринку «зелених» товарів та послуг.

Уміння:

- охарактеризувати основні сегменти «зеленої» економіки;
- оцінити ефективність ведення «зеленого» бізнесу

Навички:

- розробки конкурентних пропозицій щодо виробництва (просування) екологічно чистих продуктів

ЕКОНОМІКА РЕСУРСОЗБЕРЕЖЕННЯ

Передбачуваний лектор (викладач) - Дем'яненко С.Г., к.еко.н., доцент

Семестр(рік) навчання - 3

Загальний обсяг у кредитах ЄКТС - 2

Кількість годин на тиждень – 2 год. (лекції), 1 год. (практичні заняття)

Мова навчання - українська

Знання:

- принципів, факторів, напрямів та мотиваційних засад ресурсозбереження в умовах сучасного виробництва;
- методики оцінки економічної ефективності ресурсозберігаючих заходів з урахуванням соціальних та економічних факторів;
- принципів та еколого-економічного інструментарію управління ресурсозбереженням.

Уміння:

- аналізувати ступінь раціональності використання ресурсів на підприємстві та обирати оптимальні варіанти здійснення ресурсозберігаючих заходів з попередньою оцінкою їх соціо-еколого-економічної ефективності;
- формувати систему мотивації впровадження ресурсозберігаючих заходів на підприємстві;
- визначати напрями ресурсозбереження та шляхи їх реалізації на різних рівнях господарювання.

Навички:

- оцінювання ефективності ресурсозберігаючих заходів, спрямованих на забезпечення сталого розвитку підприємств, організацій.

ЕКОЛОГІЧНЕ ПРАВО

Передбачуваний лектор (викладач) - Швидченко І.Г., к.юрид.н., доцент

Семестр(рік) навчання - 3

Загальний обсяг у кредитах ЄКТС - 2

Кількість годин на тиждень – 2 год. (лекції), 1 год. (практичні заняття)

Мова навчання - українська

Знання:

- сутності правового механізму регулювання екологічних відносин та особливостей еколого-правової норми;
- засад правового механізму нормування якості навколишнього природного середовища;
- поняття та змісту права власності на природні ресурси та екологічних вимог щодо їх використання;
- поняття екологічного правопорушення та екологічної відповідальності.

Уміння:

- відрізняти екологічні правові відносини від інших відносин, що виникають у суспільному житті.

Навички:

- використання чинного екологічного законодавства для розширення свого правового кругозору, правової культури та вирішення питань, що виникають у практичній діяльності.

ЕКОЛОГІЧНА ПОЛІТИКА

Передбачуваний лектор (викладач) - Швидченко І.Г., к.юрид.н., доцент

Семестр(рік) навчання - 3

Загальний обсяг у кредитах ЄКТС - 2

Кількість годин на тиждень – 2 год. (лекції), 1 год. (практичні заняття)

Мова навчання - українська

Знання:

- сутності та теоретичних засад планування екологічної політики, її еволюції та інструментарію;
- особливостей реалізації екологічної політики в Україні та окремих регіонах.

Уміння:

- здійснювати економічну та екологічну оцінку ситуації з метою прийняття екологічних рішень;
- застосовувати екологічні та політичні інструменти реалізації завдань екологічної політики.

Навички:

- пошуку достовірної інформації про стан навколишнього середовища та факторах формування екологічної політики на регіональному рівні.

ЕКОЛОГІЧНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ І АУДИТ

Передбачуваний лектор (викладач) - Дем'яненко С.Г., к.екон.н., доцент

Семестр(рік) навчання - 3

Загальний обсяг у кредитах ЄКТС - 2

Кількість годин на тиждень – 2 год. (лекції), 1 год. (практичні заняття)

Мова навчання - українська

Знання:

- теоретичних положень, методологічної та нормативно-правової основи екологічного менеджменту;
- принципів, форм та методів екологічного менеджменту;
- типів, характерних рис, сфер дії, цілей, функцій та послідовності проведення екоаудиту;
- вимог до підприємства як учасника системи екоменеджменту.

Уміння:

- розробляти структуру системи екологічного менеджменту підприємства (організації) з визначенням функціональної підзвітності та відповідальності за виконання екологічних задач;
- визначати екологічні аспекти діяльності підприємства (організації), встановлювати пріоритети та розробляти програми екологічних дій.

Навички:

- проведення процедури екологічного аудиту у різних сферах діяльності суб'єктів господарювання.

ЕКОЛОГІЧНЕ УПРАВЛІННЯ

Передбачуваний лектор (викладач) - Дем'яненко С.Г., к.екон.н., доцент

Семестр(рік) навчання - 3

Загальний обсяг у кредитах ЄКТС - 2

Кількість годин на тиждень – 2 год. (лекції), 1 год. (практичні заняття)

Мова навчання - українська

Знання:

- методології системно-екологічного підходу;
- принципів та засад обґрунтування прийняття екологічно аргументованих управлінських рішень.

Уміння:

- оцінювання вплив господарської діяльності на довкілля;
- діагностувати екологічні проблеми та розробляти типові природоохоронні заходи.

Навички:

- визначення ступеня антропогенного навантаження на території;
- користування кадастрами природних ресурсів.